

Причини виникнення конфліктних ситуацій залежать від використання конфліктогенів у міжособистісному спілкуванні. Таким чином, стає зрозумілим, що важливе значення у попередженні або зниженні конфліктів у суспільстві належить роботі людини над посиленням контролю змісту конфліктогенів. Оскільки спілкування з використанням конфліктогенів варто завжди розглядати як таке, що блокує співпереживання, інші прояви емпатії. Відмова від використання конфліктогену на конфліктоген, тобто прямого негативного і неетичного ставлення (звинувачення, сарказм, ігнорування під час спілкування), зверхності, вихвалювання, менторського ставлення (категоричне оцінювання, зайві поради), нещирості та нечесності (обман, маніпулювання), а також регресивної поведінки (недоречні питання, сперечання) дозволяє мінімізувати чи взагалі уникнути конфлікту із співрозмовником, залишитися з ним в якісному контакті та посилити взаємну довіру.

Список літератури

1. Дімітріу С. Лексичні конфліктогени в мові повісті Івана Нечуя Левицького «Кайдашева сім'я». *Лінгвістика, літературознавство, культурологія XXI століття: традиції, новаторство : зб. наук. праць / [відп. ред. Л. М. Коваль].* Вип. 5. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2022. 188 с.
2. Гордієнко Н.В., Казакова С.В. Конфлікт у закладі освіти: можливості конструктивного розв'язання: спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної освіти. Київ, 2020. 47 с.
3. Ващенко І.П., Зелінська О.П. Реагування на ініціальні конфліктогени під час проведення судового розгляду справи. *Проблеми сучасної психології.* 2018. Вип. 41. С. 53-61.

*Науковий керівник: Наталія ДЕМЧЕНКО,
канд. пед. наук, доцент*

УДК 316.77:32.019.5(043.2)

Наталія ШАПЕНКО

Національний авіаційний університет, Київ

РОЛЬ ЗМІ У ФОРМУВАННІ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ

В наш час світ наповнений безліччю інформації, що розповсюджується засобами масової інформації. Комунікативні технології мають серйозний вплив на життєдіяльність кожної особистості, адже щодня мозок людини опрацьовує безліч інформації,

яку вона отримує з різноманітних джерел навколишнього середовища: інтернет, журнали, телебачення, книги тощо. Інформація, яку надають ЗМІ, є не лише невід'ємною частиною нашого світосприйняття, а й важливою складовою управлінських та ринкових процесів у країні, будь-якої суспільної діяльності, а також життя людини в сучасному світі.

Сучасні медіа, які спрямовані на політичну діяльність, мають потенціал для виконання певного впливу на читача. Вони надають безпрецедентний доступ до інформації і можуть охоплювати навіть не включену у процес частину аудиторії через соціальні мережі. Висвітлення політичного життя у традиційних ЗМІ корелює зі зростанням політичної активності серед різноманітних верств населення. Через це медіа акцентують увагу на залученні якомога більшої кількості людей до політичної діяльності, а особливо молоді, з метою формування її політичної свідомості.

У ст. 22 Закону України «Про інформацію» зазначено, що ЗМІ – це засоби, що призначені для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації з метою доведення її до необмеженого кола осіб [1]. Можна сказати, що основна роль мас-медіа сьогодні не стільки інформаційна, скільки ідеологічна, тобто інформація, яку транслюють через мережу інтернет не відображає об'єктивний стан суспільних настроїв, а переважно виступає інструментом, який ці настрої формує, скеровує за допомогою певних засобів [2]. Отже, засоби масової інформації – це так званий інструмент, що діє на всі канали сприйняття людини. Тому вони відіграють велику роль у інформаційному обміні та у вихованні політичного бачення різних верств населення. Виходить, що при такому впливі людина відчуває потребу в постійному інформаційному зв'язку через різні засоби мас-медіа. Здебільшого це соціальні мережі, де індивід в повній мірі може відчувати себе обізнаним в політичній та інших сферах суспільного життя, тобто завдяки ним формує свою політичну свідомість та обізнаність.

Політична свідомість є основним компонентом духовного життя всього суспільства, основою моральності кожної людини. Вона дозволяє пізнавати світ політичного у всій його строкатості й різноманітності, складності й суперечності, розуміти тенденції соціально-політичного розвитку, що надає цілеспрямованості людській діяльності. Формування політичної свідомості є об'єктивним процесом історичного розвитку суспільства [3]. Політична свідомість виступає як сукупність політичних відомостей про політику. Основними компонентами політичної свідомості є знання, емоції, оцінки та розумові операції, які застосовує людина у процесі пізнання нової інформації.

Засоби масової інформації відіграють значну роль у становленні політичної свідомості, саме від них залежить формування світогляду людини та суспільства загалом на політичну діяльність у країні та у світі. Мас-медіа впливають на формування бачення індивідом різних ситуацій і це сприяє включеності людини у процес політичний процес. Тому політична свідомість — це реалізація свого «Я» в сфері політики, спосіб дійсного ставлення до світу. Мас-медіа для свого впливу найчастіше використовують інформацію, яку транслюють державні інституції, політичні партії, громадські організації. За рахунок цього вони цілеспрямовано впливають на становлення та розвиток масової свідомості у бажаному напрямку. Із розвитком інформаційного суспільства стає легше вирішувати ці завдання на практиці. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології значно посилюють залежність кожного індивіда від достовірності отриманої інформації [4].

Інформаційно-комунікативне середовище нині охоплює всі сфери суспільного життя, в тому числі і політичну. Воно стає невід'ємним елементом існування сучасного суспільства. Адже за рахунок впливу мас-медіа людина поринає у штучно створений світ, де дізнається про політичні події та споживає отриману інформацію. Завдяки такій включеності у політичний інформаційний простір у індивіда формується політична свідомість, а вона, в свою чергу, в подальшому впливає на розвиток особистості.

Список літератури

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2657-12&p=1217856518710949#Text> (дата звернення: 09.03.2024).

2. Панченко О.А. Засоби масової комунікації як платформа державної інформаційної політики. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 4. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/4.pdf (дата звернення: 08.03.2024).

3. Дем'яненко Б.Л., Дем'яненко В.М., Прядко Т.П. Політична свідомість сучасної української молоді в контексті зміни поколінь. *Науковий журнал «ПОЛІТИКУС»*. 2021. Вип 1. С. 86–93.

4. Піголенко І.В., Северинчик О.П., Шапова А.В. Вплив ЗМІ на формування політичної свідомості. *Актуальні проблеми філософії та соціології: наукове фахове видання*. 2022. Вип. 39. С. 120–125.

*Науковий керівник: Наталя ЛИТВИНЧУК,
старший викладач*